

Aika 26.5.2010 kello 9.50–14.52

Paikka Juhlatila Konsu
Hämeenpuisto 28, Tampere

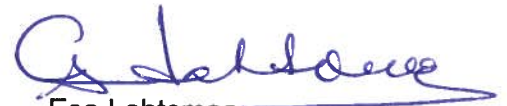
Osallistujat Liittokokoukseen osallistui 127 äänivaltaista edustajaa.

Lisäksi kokoukseen osallistui Kehitysvammaisten Tukiliitto ry:n liittohallituksen jäseniä ja työntekijöitä, jäsenyhdistysten äänivaltaa vailla olevia edustajia sekä Kehitysvammaisten Palvelusäätiön ja Tukenan edustajia.

Kokousvirkillijat

Puheenjohtajat

Jyrki Rinomaa
(kohdat 1-2 ja 21)

Esa Lahtomaa
(kohdat 3-10)

Päivi Nykänen
(kohdat 11-20)

Sihteerit

Helina Kokko

Sirkka Sivula

Käsitellyt asiat 1 – 21

Pöytäkirjan tarkastus Olemme tarkastaneet pöytäkirjan ja todenneet sen kokouksen kulkua vastaavaksi.

Irmeli Kulonpää

Johanna Lamminen

1 KOKOUKSEN AVAUS

Tukiliiton puheenjohtaja Jyrki Pinomaa avasi kokouksen kello 9.50.

2 KOKOUKSEN JÄRJESTÄYTYMINEN

Esitys Liittokokous valitsee kokoukselle

- kaksi puheenjohtajaa
- sihteereiksi Sirkka Sivula ja Helinä Kokko
- virallisten kokousedustajien keskuudesta kaksi (2) pöytäkirjantarkastajaa
- virallisten kokousedustajien keskuudesta neljä (4) ääntenlaskijaa, jotka muodostavat tarvittaessa vaalivaliokunnan.

Päätös Kokouksen puheenjohtajiksi valittiin Esa Lahtomaa ja Päivi Nykänen sekä sihteereiksi Helinä Kokko ja Sirkka Sivula.

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Irmeli Kulonpää ja Johanna Lamminen.

Ääntenlaskijoiksi valittiin Jaana Latva- Äijö, Ritva Simonen, Taru Vilander ja Seppo Välikkilä.

Puheenjohtajaksi vaihtui Esa Lahtomaa.

3 KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Esittely Sääntöjen 10 kohdan mukaan kokouskutsu on lähetettävä vähintään kolmekymmentä vuorokautta ennen kokousta kullekin Tukiliiton jäsenelle postitetulla kirjeellä.

Liittokokouksen virallinen kokouskutsu on postitettu yhdistyksille 7.3.2012.

Jäsenyhdistyksellä on oikeus lähettää liittokokoukseen yksi (1) äänivaltainen edustaja kutakin alkavaa sataa (100) suoraa henkilöjäsentä kohti ja yksi (1) äänivaltainen edustaja kutakin alkavaa tuhatta (1000) alueellisen jäsenyhdistyksen (=tukipiiri) jäsenyhdistyksiin kuuluvaa henkilöjäsentä kohti.

Henkilöjäsenten lukumäärä määräytyy liittokokousvuoden ensimmäisen päivän mukaan. Kukin liittokokousedustaja saa edustaa vain yhtä yhdistystä ja kullakin edustajalla on yksi (1) ääni.

Esityslistan liitteenä on luettelo jäsenyhdistyksistä.

Kokousedustajien valtakirjojen tarkastus suoritetaan ennen kokouksen alkua.

Esitys Liittokokous toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi. Todetaan suoritettun valtakirjojen tarkastuksen perusteella kokousedustajien määrä sekä käytettävissä oleva äänimäärä.

Päätös Liittokokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Virallisten kokousedustajien sekä käytettävissä olevien äänten määräksi todettiin 125.

4 PUHE- JA LÄSNÄOLO-OIKEUS

Esitys Liittokokous sallii puhe- ja läsnäolo-oikeuden kaikille kokouksen osanottajille.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

5 MENETTELYTAPAVALIOKUNNAN VALITSEMINEN

Esitys Liittokokous valitsee viisijäsenisen menettelytapavaliokunnan.

Menettelytapavaliokuntaan valitaan:

Nimi	Tukipiirin alue
Henna Pehkonen	Lappi
Markku Oksanen	Varsinais-Suomi
Merja Jääskeläinen	Pohjois-Savo
Niina Komulainen	Pohjois-Karjala
Piia Tjukanov-Heinonen	Etelä-Häme

Päätös Esitys hyväksyttiin ja sovittiin, että tarvittaessa koolle kutsujana toimii Markku Oksanen.

6 KOKOUKSEN TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

Esitys Liittokokous hyväksyy esityslistan ja kokousedustajille annetut menettelyohjeet kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

Virallisten kokousedustajien ja käytettävissä olevien äänten määrä nousi 126:een.

7 VUODEN 2011 VUOSIKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS SEKÄ TILINTARKASTUSKERTOMUS

Esittely Liittohallituksen esitys vuosikertomukseksi vuodelta 2011 on esityslistan liitteenä. Vuosikertomuksen sivuilla on esitetty liiton tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus. Liittohallitus esittää tilinpäätöksen vuodelta 2011 liittokokouksen hyväksyttäväksi.

Esitys Liittohallitus ehdottaa että liittokokous hyväksyy esitetyn vuosikertomuksen liitteineen, vahvistaa tilinpäätöksen vuodelta 2011 ja merkitsee tiedoksi tilintarkastuskertomuksen.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

8 VASTUUVAPAUESTA PÄÄTTÄMINEN

Esitys Liittokokous päättää vastuuvapauden myöntämisestä liittohallitukselle ja muille tilivelvollisille vuodelta 2011.

Päätös Vastuuvapaus myönnettiin liittohallitukselle ja muille tilivelvollisille vuodelta 2011.

9 VUODEN 2013 JÄSENMAKSU

Esittely Tukiliiton jäsenmaksu lasketaan kertomalla jäsenyhdistyksen kalenterivuoden ensimmäisenä päivänä määräytyvä jäsenmäärä liittokokouksen vuosittain vahvistamalla yksikköperusteella.

Esitys Liittohallitus ehdottaa, että Tukiliiton jäsenmaksun yksikköperusteeksi vuodelle 2013 vahvistetaan 12,50 euroa / jäsenyhdistyksen henkilöjäsen ja 5 euroa / alueellisen yhdistyksen jäsenyhdistys.

Liittohallitus ehdottaa, että kaikkien kannatusjäsenten jäsenmaksuksi vahvistetaan 100 euroa.

Esitetyt jäsenmaksut ovat samat kuin vuonna 2011 ja 2012.

Päätös Päätettiin vahvistaa Tukiliiton vuoden 2013 **jäsenmaksun yksikköperusteeksi** 12,50 e / jäsenyhdistyksen henkilöjäsen ja 5 e / alueellisen yhdistyksen jäsenyhdistys liittohallituksen esityksen mukaisesti.

Liittohallitus teki kokouksessa uuden esityksen kannatusjäsenten vuoden 2013 jäsenmaksuiksi. Liittohallitus ehdotti, **että kannatusjäsenten jäsenmaksuiksi** vahvistetaan 100 euroa yksityishenkilöiden kohdalla ja 500 euroa oikeuskelpoisen yhteisön ja säätiön kohdalla. Esitys hyväksyttiin.

10 TOIMINTASUUNNITELMA JA TALOUSARVIO VUODELLE 2013

Esittely Liittohallituksen esitys vuoden 2013 toimintasuunnitelmaksi on esityslistan liitteenä. Vuoden 2013 talousarvio on laadittu edellisten vuosien tapaan ns. raamitalousarviona. Talousarvio on toimintasuunnitelma-liitteessä.

Esitys Liittohallitus ehdottaa, että liittokokous hyväksyy toimintasuunnitelman ja raamitalousarvion vuodelle 2013, ja antaa liittohallitukselle valtuudet laatia yksilöity talousarvio raamitalousarvion puitteissa.

Päätös *Toimintasuunnitelma* vuodelle 2013 hyväksyttiin siten lisättynä, että eri puolilla maata toteutettavien Tukiliiton järjestämien tapahtumien yhteydessä kiinnitetään huomiota jäsenrekrytointiin.

Raamitalousarvio hyväksyttiin esityksen mukaisesti ja annettiin liittohallitukselle **valtuudet laatia yksilöity talousarvio** raamitalousarvion puitteissa.

Kokous keskeytettiin lounastauon ajaksi kello 12.05, jonka jälkeen kokousta jatkettiin kello 13.05.

Puheenjohtajaksi vaihtui Päivi Nykänen.

Virallisten kokousedustajien ja käytettävissä olevien äänten määrä nousi 127:ään.

11

SALON KEHITYSVAMMAISTEN TUKIYHDISTYKSEN ALOITE

Kelan maksama erityishoitoraha on korvaus ansionmenetyksestä tilanteessa, jossa alle 16-vuotiaan vaikeasti sairaan tai vammaisen lapsen vanhempi tilapäisesti joutuu olemaan poissa töistä, koska hänen on osallistuttava lapsensa hoitoon tai kuntoutukseen.

Vanhempien läsnäolo on välttämätöntä myös yli 16-vuotiaan vaikeasti kehitysvammaisen henkilön hoidossa varsinkin silloin, kun hoidetaan sellaista sairautta tai vammaa, joka ei tyypillisesti liity kehitysvammaan (muut kuin neurologiset sairaudet). Tällaisissa tapauksissa sairaalan henkilökunnalla ei ole sellaisia resursseja ja tietämystä, joka mahdollistaisi potilaan hyvän hoidon ja kokoaikaisen valvonnan. Potilas saattaa kuitenkin olla henkiseltä tasoltaan verrattavissa muutaman vuoden ikäiseen lapseen ja lisäksi esimerkiksi toistuvat epilepsia-kohtaukset aiheuttavat loukkaantumisvaaran ellei potilasta valvota. Hoidon onnistumiseksi sairaalat edellyttävät vanhempien läsnäoloa.

Vanhempien osallistuminen lapsensa hoitoon sairaalassa edellyttää poissaoloa työstä. Palkatonta poissaoloa ei tällä hetkellä korvata mitenkään. Ainoa tapa ansionmenetyksen välttämiseen on vuosilomapäivien käyttö eikä sitä voitane muutenkin raskaassa elämäntilanteessa pitää kohtuullisena.

Vanhempien läsnäolon tarpeellisuus voitaisiin todentaa sairaalan todistuksella.

Mielestämme lakia pitää muuttaa niin, että erityishoitorahaa maksetaan myös yli 16-vuotiaan henkilön vanhemmille silloin, kun hoidon onnistuminen vaatii vanhemman läsnäoloa.

Pyydämme Tukiliittoa ryhtymään toimenpiteisiin tällaisen muutoksen aikaansaamiseksi.

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan

Salon Kehitysvammaisten Tuki ry on liittokokousaloitteessaan kiinnittänyt huomiota Kansaneläkelaitoksen erityishoitorahan ikärajaan, joka on 16 vuotta. Aloitteessa pyydetään Tukiliittoa ryhtymään

toimenpiteisiin lain muuttamiseksi siten, että erityishoitorahaa maksetaan myös yli 16-vuotiaan henkilön vanhemmille silloin, kun hoidon onnistuminen vaatii vanhemman läsnäoloa.

Kehitysvammaisten Tukiliiton liittohallitus kiinnittää huomiota siihen, että myös kehitysvammaisella potilaalla tulee olla potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) mukainen oikeus laadultaan hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon. Potilaan riittävä valvonta, hoitoyksikön resurssien riittävyys tai potilaan yksilöllisten tarpeitten huomioon ottaminen tulee voimassa olevan lainsäädännön nojalla varmistaa jo ilman, että edellytykseksi voitaisiin asettaa henkilön omaisten osallistumista hoitoon.

Ongelmaksi näyttäisivät muodostuvan ne tilanteet, joissa yli 16-vuotiaan henkilön läheisten läsnäolo sairaalassa on tarpeen hoitotoimenpiteiden käytännön toteuttamiseksi, potilaan oman tiedonsaantioikeuden varmistamiseksi taikka potilaan tahdon ja edun arvioimiseksi potilaan ollessa itse kykenemätön päättämään hoidostaan. Kehitysvammaisen henkilön ollessa potilaana vanhempien läsnäolon tarpeellisuus perustuu vamman tuomien haittojen vähentämiseen. Aikuinen kehitysvammaisen henkilö voi vammansa vuoksi tuntea turvattomuutta, pelkoa ja ahdistusta, eikä ymmärrä hoitotoimenpiteiden merkitystä osana paranemista.

Kansaneläkelaitoksen erityishoitorahasta säädetään sairausvakuutuslaissa (1224/2004). Lain osalta ei tällä hetkellä ole vireillä muutoksia, joiden yhteydessä erityishoitorahan edellytyksiin olisi mahdollista suoraan pyrkiä yksittäisenä seikkana vaikuttamaan. Tällä hetkellä sosiaali- ja terveydenhuollon alueella on käynnissä useita laajoja kehitysvammaiseen henkilöön vaikuttavia lainmuutoshankkeita. Liittohallitus katsoo tarkoituksenmukaiseksi vaikuttaa näissä muutoshankkeissa siihen, että kehitysvammaisen henkilön yksilölliset tarpeet huomioitaisiin nykyistä paremmin.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle

Jatkotoimien arvioimiseksi ja perusteiden kokoamiseksi Kehitysvammaisten Tukiliitto selvittää ongelman laajuutta jäseniltään, ja arvioi sen jälkeen, minkälaisiin toimenpiteisiin asiassa ryhdytään.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

12

LAPIN KEHITYSVAMMAISTEN TUKIPIIRIN ALOITE

Järjestettävien koulutusten hinnoittelu

Tukiliiton järjestämät koulutukset maassamme tulisi olla maksuttomia liiton jäsenyhdistyksille. Mikäli Tukiliiton näkyvyyttä valtakunnallisesti että alueellisesti halutaan parantaa ja yleistä tietoutta kehitysvammaisuudesta lisätä, tulee tapahtumien järjestämisen osalta tehdä joitakin muutoksia. Erilaiset seminaarit, luennot ja koulutukset, jotka ovat suunnattu nimenomaan jäsenistölle, tulisi olla ilmaisia. Niistä pitäisi ilmoittaa lehdissä, jäsenille/yhdistyksille kirjeitse tai sähköpostilla, kuten osaltaan on toimittu. Lisäksi yleisen tietouden ja mahdollisten isojen kulujen pienentämiseksi Tukiliiton koulutuksia tulee suunnata

myös muille tahoille, samalla kun koulutetaan omaa jäsenväkeä. Näin saadaan tapahtumiin ihmisiä ja aktivoitua toimintaa. Liiton työntekijöiden informaatiosta ei saa veloittaa jäseniä/yhdistyksiä muuntamalla tiedonantoa maksullisiksi koulutustilaisuuksiksi. Ongelmana on nyt ollut vähäistenkin hyvien tapahtumien peruuntuminen liian vähäisen osanottajamäärän vuoksi. Lisäksi tapahtumia/koulutuksia tulisi olla tasaisesti ympäri maamme, sillä täältä pohjoisesta on yhtä pitkä matka Tampereen suunnalle kuin toisinkin päin. Jäsenistömme maksaa samansuuruista maksua Tukiliitolle riippumatta asuinpaikasta.

Rovaniemi 17.3.2012

Lapin Kehitysvammaisten Tukipiiri ry:n puolesta
Matti Vätilahdet

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan

Osa liiton järjestämistä koulutuksista, tapahtumista ja kehittämispäivistä on maksuttomia, osa maksullisia. Maksuttomat tilaisuudet ovat usein olleet jonkin projektin toimintaa. Tukiliitolla on viime vuosina ollut paremmat resurssit Raha-automaattiyhdistyksen projektiavustuksella toteutettavaan toimintaan, kuin yleiseen toimintaan, ja näin projektit ovat voineet tarjota myös maksuttomia tilaisuuksia. Näissäkin tilaisuuksissa ruokailu on usein järjestetty omakustannushintaan.

Liiton jäsenyhdistyksille järjestämien koulutusten, kehittämispäivien ja tapahtumien kustannukset on pyritty pitämään mahdollisimman alhaisina kilpailuttamalla paikkoja ja tekemällä yhteistyötä silloin, kun se on ollut mahdollista. Työntekijöiden palkkakustannuksia hintoihin ei ole sisällytetty, vaan kustannukset koostuvat paikkojen vuokrista ja ruokailukustannuksista. Tilaisuuksia järjestetään näiden kulujen osalta omakustannusperiaatteella. Myös liitto osallistuu kaikissa jäsenille suunnatuissa tilaisuuksissa kustannuksiin. Maksullisissa koulutuksissa ja tilaisuuksissa osallistumistuotot käytetään suoraan kyseisten tilaisuuksien laadun parantamiseen tai määrän lisäämiseen. Tilaisuuksien kustannusten kattamista osittain osallistujamaksuilla puoltaisi myös aiheuttajaperiaate: ne (yhdistykset) maksavat, jotka osallistuvat ja saavat hyödyn järjestetystä tilaisuudesta.

Täysin maksuttomina liiton yleiseen järjestötoimintaan liittyviä tilaisuuksia ja tapahtumia ei nykyisellä rahoituspohjalla ole ollut mahdollista järjestää. Piirin aloite pidetään kuitenkin jatkossa mielessä ja hinnoittelua tarkastellaan kaikista näkökulmista.

Lisäksi Lapin tukipiirin aloitteessa kiinnitetään huomiota siihen, että Tukiliiton tapahtumia ja koulutuksia tulisi järjestää tasaisesti eri puolilla maata. Valtakunnallisen järjestön peruseriaatteisiin kuuluu, että koulutusta ja tapahtumia järjestetään tasapuolisesti kautta maan. Vuositasolla tasapuolisuus ei aina pääse toteutumaan, mutta muutaman vuoden tarkastelussa tähän tulee päästä. Vastauksessaan Pohjois-Karjalan tukipiirille v. 2011 liittokokouksessa liittohallitus antoi laajan selvityksen keskusjärjestön organisoiman toiminnan alueellisesta kirjosta vuoden 2010 aikana. Ohessa osa mainitusta vastauksesta: Poimintoja Tukiliiton eri toimintasektoreiden toteuttaman toiminnan paikkakunnista vuonna 2010.

- Kurssitoiminnan valtakunnalliset sopeutumisvalmennus- ja ensitietokurssit toteutettiin Kankaanpäässä, Vaalassa, Laukaalla, Iisalmessa, Lempäälässä ja Mertiörannan kurssikeskuksessa Jämijärvellä.
- Lakineuvonta järjesti/osallistui koulutuksiin ja tilaisuuksiin Espoossa, Loimaalla, Joensuussa, Mäntässä, Jämsässä, Kuopiossa, Tampereella, Jyväskylässä, Äänekoskella ja Seinäjoella.
- Tukipiirien kehittämispäivät järjestettiin Keuruulla, Savonlinnassa, Sodankylässä ja Vuokatissa. Muonion Oloksella toteutettiin iso vaikuttamisen ja perheiden tapahtuma.
- Malike-toiminnan alueellisina painopistealueina olivat Oulun seutu ja Etelä-Suomen alue. Tilaisuudet/tapahtumat toteutettiin mm. Laukaalla, Joensuussa, Tampereella, Oulussa, Sastamalassa, Espoossa, Helsingissä, Jyväskylässä, Vuokatissa, Kuusamossa, Muoniossa, Iisalmella, Haukiputaalla, Sievissä, Eurajoella, Porissa, Pudasjärvellä, Julkujärvellä, Rovaniemellä, Kajaanissa, Turussa, Raumalla, Imatralla, Ilomantsissa ja Seinäjoella.
- Työllisyyteen liittyviä koulutuksia/tilaisuuksia järjestettiin seuraavilla paikkakunnilla: Helsinki, Riihimäki, Kankaanpää, Kuopio, Joensuu, Kajaani, Hämeenlinna, Oulu, Vihti, Pudasjärvi ja Jyväskylä.
- Keskusjärjestöstä toimivat projektit Selko-e, Kaveri ja Vertaansa vailla toteuttivat koulutusta/tapahtumia Helsingissä, Hämeenlinnassa, Joensuussa, Jyväskylässä, Kuopiossa, Oulussa, Tampereella, Kajaanissa, Turussa ja Lahdessa.
- Kahden projektin, Asuntoja asunnottomille ja Äiti ei pysy kärryillä, työntekijöiden sijaintipaikkakunnat olivat Espoo, Pori, Kajaani ja Kouvola.
- Valtakunnallisia tapahtumia, kuten liittokokous seminaareineen ja Vapaaehtoistoiminnan seminaari, toteutettiin Tampereella.

Alla on vuodelta 2011 kerättyjä vastaavia tietoja, joskin suppeammin:

- Alueelliset vaikuttamisen päivät, Eväitä elämän reppuun, järjestettiin Rovaniemellä, Jyväskylässä ja Helsingissä.
- Alueellisten AVI:en kanssa järjestettiin tilaisuudet Kouvolassa, Helsingissä ja Seinäjoella.
- Kehitysvammaisten työllisyyttä käsittelevä studia generalia-luentosarja toteutettiin Rovaniemellä, Oulussa, Jyväskylässä, Seinäjoella, Tampereella ja Helsingissä.
- Malike –toiminnan painopistealueena oli etelä, mutta vuoden 2012 aikana Malike starttaa toimintavälineiden peräkärrykiertueen Lapin alueella Rovaniemellä ja kahdella muulla paikkakunnalla.
- Vaikuttava vertaistoiminta -projekti toimi suunnitelmansa mukaan Itä-Suomen ja Uudenmaan alueilla: Kuopiossa, Joensuussa ja Helsingissä.
- Elävä yhdistys –kehittämishanke käynnistyi Itä-Suomen ja Etelä-Suomen alueilla ja jatkaa toimintaa lännen ja pohjoisen alueille vuosina 2012-2013.

Huolta vuoden 2012 osalta on tuottanut alueellisten kehittämispäivien peruuntuminen osallistujapulan vuoksi niin pohjoisessa, kuin etelämmässäkin, ja syitä tähän koetetaan selvittää yhdistysten kanssa.

Yllä olevien tietojen valossa näyttää siltä, että alueelliseen tasa-arvoisuuteen tilaisuuksien järjestämisessä on pyritty, joskin parantamisen varaa aina löytyy.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle

Liittokokous hyväksyy liittohallituksen antaman vastauksen.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

13

**POHOJALAASET -99 KEHITYSVAMMAISTEN
TUKIPIIRIN ALOITE 1**

Kehitysvamma-alan tietämyksen turvaaminen laitoshajauttamisen seurauksena

Mieliä askarruttaa, miten turvataan tietämys? Jäävätkö tieto/taitoyksiköt erityishuoltopiireille ja mitä tapahtuu jos EHP:jä yhdistetään? Mihin asiantuntijuus siirtyy? Mikä on tukiliiton näkemys ja mahdollisuus vaikuttaa muutoksiin?

Kauhajoki 20.3.2012

Sinikka Miettinen
puheenjohtaja

Kaarina Lehto
sihteeri

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan

Pohojalaaset -99 ry kiinnittää huomiota kehitysvamma-alan tietämyksen turvaamisen laitoshajauttamisen seurauksena.

Kehitysvammaisten asumisen ohjelman (KEHAS) valtakunnallisen toimeenpanon ohjausryhmä työstää parhaillaan Laitoksista yksilölliseen asumiseen -valtakunnallista suunnitelmaa. Suunnitelmassa määritellään peruseriaatteet niin laitoksista kuin lapsuuden kodeistaan muuttavien kehitysvammaisten ihmisten palveluiden kehittämiseksi lähiyhteisöön. Peruseriaatteiden pohjalta esitetään ehdotukset toimenpiteiksi, joilla turvataan vammaisten ihmisten osallisuus ja oikeudet muutosprosessissa ja laitoshoidon korvaavien palveluiden kehittyminen. Osaamisen varmistamista ja hallinnonalojen yhteistyötä korostetaan.

Tulevaisuudessa kehitysvammaiset ihmiset elävät siellä missä muutkin kansalaiset ja käyttävät yhä enemmän koko väestölle tarkoitettuja yleisiä palveluita, joita täydennetään tarvittaessa erityispalveluilla. Tämä edellyttää uusia toimintamalleja, joilla vahvistetaan palveluntuottajien osaamista ja kehitetään erityisosaamista tilanteisiin, joissa yleispalvelut eivät riitä. Vaativaa hoitoa ja apua tarvitsevien henkilöiden palveluiden saatavuus varmistetaan. Erityisosaamisen ylläpitäminen ja kehittyminen eivät edellytä nykymuotoisia laitoksia. Erityisosaamista tarvitaan peruspalveluiden työntekijöiden kouluttamisessa ja konsultoinnissa. Tämän vuoksi onkin tärkeää, että erityishuoltopiirien ja muiden vammaisalan toimijoiden osaamisen tulee säilyä ja integroitua kiinteäksi osaksi palvelutuotantoa. Palveluiden kehittämisessä kunnat voivat hyödyntää esimerkiksi Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen kehittämisohjelman (KASTE) rahoitusta.

Osaamisen varmistaminen ja osaavan henkilöstön saatavuus ovat erittäin tärkeitä. KEHAS-ohjausryhmä on tiedostanut, että osaamisen

varmistaminen on avainasemassa palveluiden kehittämisessä. Alan työvoiman saatavuuteen ja koulutuksen uudistamiseen liittyvien tarpeiden selvitystä jatketaan.

Palveluiden kehittäminen ja Kehas-ohjelman tavoitteiden toteutuminen käytännössä vie aikaa, koska toteutettavat rakenteelliset muutokset ovat suuria. Kehitysvammaisten Tukiliitto pääsee vaikuttamaan kehitykseen KEHAS-ohjelman ohjausryhmän jäsenenä. Myös Kehitysvammaisten Tukiliiton paikallisyhdistyksillä on merkittävä rooli paikallisen kehityksen seuraajana ja tiedonvälittäjänä.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle

Liittokokous hyväksyy liittohallituksen antaman vastauksen.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

14 POHOJALAASET -99 KEHITYSVAMMAISTEN TUKIPIIRIN ALOITE 2

Omaishoidon tuen kartoituksessa käytettävän avuntarpeen mittaaminen

Esiin on tullut, että tuen määrän mittaamiseen käytetään yli 65 v. ikäihmisten ns. RAVA-mittaristoa. Se toki palvelee, mutta sen tulisi ottaa huomioon eri ikäisten henkilöiden erityistarpeet (vauvasta vanhukseen).

Mitkä ovat tukiliiton mahdollisuudet vaikuttaa oman avuntarvemittariston saamiseen kehitysvammaisten henkilöiden tuen arviointiin omaishoidossa?

Kauhajoki 20.3.2012

Sinikka Miettinen
puheenjohtaja

Kaarina Lehto
sihteeri

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan

Ihmisen tuen tarpeisiin vastaamisessa tavoitteena on, että lähtökohtana ovat yksilö ja hänen tuen tarpeensa, eivät virallisen palvelujärjestelmän olemassa olevat palvelut. Palvelujen ja tuen suunnittelussa on siksi korostettava yksilön omia arvioita sekä hänen lähipiirinsä näkemyksiä tuen tarpeesta. Suunnitelman tulee tukea henkilöä toimimaan parhaalla mahdollisella tavalla lähiyhteisössä ja käyttämään sen palveluja. Henkilö itse ohjaa suunnittelun kulkua ja muut ihmiset osallistuvat prosessiin avustaen häntä suunnittelussa ja päätöksenteossa – ei siis niin, että suunnitelman avulla löydetään henkilölle palvelu, johon hän parhaiten sijoittuu. Valitettavasti jälkimmäinen malli on edelleen ahkerassa käytössä.

Yksilökeskeisessä tuen tarjonnan mallissa korostuu hoivaperiaatteen sijaan ajatus aktiivisesta tuesta. Kehitysvammaista ihmistä tuetaan kantamaan omien mahdollisuuksiensa mukaan vastuuta omasta elämästään. *Optimaalinen autonomia* tarkoittaa, että suurin mahdollinen määräysvalta, valinnanmahdollisuudet ja vastuu kuuluu vamman suomissa rajoissa yksilölle itselleen silloin, kun kyse on hänen omista

asioistaan tai henkilökohtaisista tekemisistään. Tuettu eläminen on mahdollista myös vaikeammin vammaisille henkilöille. Haasteena on saada järjestettyä oikea tuki ihmiselle.

Kehitysvammaisten Tukiliitto ottaa ajanmukaisen, ihmisen omaan itsenäiseen/tuettuun päätöksentekoon pohjautuvan tuen ja avun tarpeen mittariston mahdollisen kehittämisen keskusteluun yhteistyöverkostoissaan.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle

Liittokokous hyväksyy liittohallituksen antaman vastauksen.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

15 POHOJALAASET -99 KEHITYSVAMMAISTEN TUKIPIIRIN ALOITE 3

Aikaisempina vuosina esillä olleisiin seuraaviin aloitteisiin pyydämme tilannekatsausta

3.1.

Vuonna 2001 § 28 (Vantaa) esitti huolensa kehitysvammaisten vanhusten hyvän huolenpidon ja hoidon turvaamisesta. Tuolloin vastauksesta selvisi, että on tehty projekti, josta on valmistunut raportti 2001 ja sitä hyödynnetään tukiliiton edunvalvonnassa.

Miten ovat näkyneet raportin tulokset menneinä vuosina toiminnassa?

Nyt 2012 Käypähoito-sivustolta on luettavissa mm. että down – oireyhtymän henkilöiden dementoituminen tapahtuu n. 40 v. lähtien. Pohdintaa aiheuttaa se, miten esim. asumissijoittelussa määritellään päättäjien toimesta sijoittelut ilman asiaan kuuluvia, lähtötason määritteleviä, tarpeellisia tutkimuksia. Myös ennaltaehkäisevien toimenpiteiden (kuntouttava, lääkinällinen) käyttö tulee huomioida mahdollisuutena asumisen jatkamisessa tutussa, turvallisessa ympäristössä.

Yleisessä käytössä olevien muistitestien soveltuvuus suoraan kaikille ikääntyville kehitysvammaisille henkilöille ei liene täysin ongelmaton.

Minkälaisia kysymyksiä lakineuvonta on saanut vastattavakseen vanhenevien henkilöiden osalta koskien asumista?

Mitkä ovat tukiliiton mahdollisuudet vaikuttaa muistitestin saamiseen kehitysvammaisten henkilöiden kuntoutus-/lääkinällisen hoitotarpeen arviointiin muistisairausten aiheuttamien vaikutusten lievittämiseksi?

3.2.

Vuoden 2009 aloitteessamme oli huolestunut koulutetun henkilökunnan saaminen alan töihin. Kehitysvamma-alan ammattitutkintokoulutus on alkanut ja sen suosio on lienee jo kokemusta. Onko tukiliitossa tiedossa, että kyseisten tutkintojen suorittamismahdollisuus olisi tuonut lisää kiinnostusta alalle?

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan

3.1

Vuonna 2002 julkaistu raportti oli selvitys yli 45 -vuotiaiden kehitysvammaisten ihmisten määrästä, asumisesta, palveluista ja elinoloista kunnissa. Raportti on laaja selvitys kyseisistä asioista. Koska aikaa on kulunut jo 10 vuotta, on raportti ollut viime vuosina käytössä

vain suuntaa antavana tietona.

Kehitysvammaisten Tukiliiton oikeuksienvälvoonnassa ovat ikääntyvät kehitysvammaiset henkilöt huomioitu hyvin monella tavalla. Asuminen ja laitosten hajauttaminen ovat olleet vaikuttamistyön keskiössä viime vuosina. Laitosasuminen on koskenut erityisesti ikääntyviä kehitysvammaisia ihmisiä.

Tukiliiton esityksessä nykyiseen hallitusohjelmaan vaadittiin vahvasti laitosten hajauttamista.

Tukiliitolla on edustus kehitysvammaisten asumisen ohjelman valtakunnallisen toimeenpanon ohjausryhmässä. Lisäksi toimimme aktiivisesti kehitysvamma-alan asumisen työ- ja laatuvaliokunnissa. Kaikissa näissä työryhmissä tavoitteena on kehitysvammaisten kansalaisten oikeudet laadukkaaseen asumiseen sekä riittäviin ja yksilöllisiin palveluihin, joissa myös ikä ja toimintakyky otetaan huomioon.

Vammaispalvelulain muutosten myötä palvelusuunnitelman merkitys korostui ja henkilökohtainen apu tuli subjektiiviseksi oikeudeksi vaikeavammaisille, myös kehitysvammaisille ihmisille. Tukiliitto oli vahvasti mukana vaatimassa kyseisen lain muuttamista.

Lainsäädännössä 2011 voimaan astuneet Kotikuntalain ja Sosiaalihuoltolain muutokset lisäävät laitoksessa tai pitkäaikaisessa asumispalvelun piirissä asuvan kehitysvammaisen henkilön mahdollisuuksia muuttaa paikkakunnalta toiselle. Kotikuntalain valmistelutyössä Tukiliitto on ollut mukana Vammaisfoorumin kautta.

Akuis-Malike –projekti keskittyi vuosina 2007- 2011 aikuisten kehitysvammaisten apuvälineisiin, jotta myös ikääntyvät ja huonommin liikkuvat kehitysvammaiset ihmiset voisivat päästä ulos talosta, pois pihasta. Liikkuminen kodin ulkopuolella tuo osaltaan laatua asumiseen. Tukiliiton monet kurssit ikääntyville ja ikäperheille ovat keskittyneet tukemaan arjessa jaksamista, ja tiedon jakoa palveluista ja tukitoimista.

Lakineuvontaa tulleissa kysymyksissä iän tuomia haasteita ei ole asumisen asioissa tullut esiin. Asumisen kysymyksissä useimmiten kysymys on asumisen palvelujen sopimattomuudesta, asumisen maksuista tai muutoista vasten tahtoa.

Tukiliitto on ollut yhteydessä Muistiliittoon sekä Tampereen kaupungin muistipoliklinikalle. Kummallakaan taholla ei ole tietoa, että kehitysvammaisille henkilöille suunnattua muistitestiä olisi olemassa. Erillisiä muistitestejä on esimerkiksi kuuroille, näkövammaisille sekä maahanmuuttajille. Tukiliitto jatkaa sen selvittämistä, minkälaiset mahdollisuudet on saada muistitestit myös kehitysvammaisille henkilöille.

Muistitestit kehitysvammaisille ihmisille nousivat esille myös Lääkäripäivillä. Lääkäripäivillä todettiin, että nykyiset muistitestit eivät sellaisenaan sovi, koska ovat liian vaikeita. Luennoitsija Tuomo Määttä Kainuun maakuntayhtymästä lähestyi asiaa siten, että kaikille kehitysvammaisille sopivaa muistitestiä on hankala laatia. Paljon helpompaa on tehdä asiakkaan arkielämässä portfolio siitä, mitä hän osaa, kun on parhaassa toimintakunnossa (20-30-vuotiaana) ja päivittää

sitä tarpeen mukaan. Silloin lähi-ihmiset osaisivat kuvata muistin ja toimintakyvyn muutokset lääkärille.

Tukiliitto liittyi perustajajäsenenä Suomen Aivot -yhdistyksen maaliskuussa 2012. Tukiliitto on siten myös uuden yhdistyksen kautta mukana edistämässä aivoterveyttä.

3.2

Pohojalaaset -99 ry:n vuonna 2009 esittämä huoli koulutetun henkilökunnan saamisesta töihin kehitysvamma-alalle on ollut aiheellinen ja perusteltu. Kehitysvamma-alan näyttötutkinnon perusteet saatiin valmiiksi ja voimaan 1.10.2009, mikä on mahdollistanut kehitysvamma-ala ammattitutkinnon ja erikoisammattitutkinnon toteuttamisen. Kehitysvamma-alan ammattitutkintoa ja erikoisammattitutkintoa on voinut suorittaa vuodesta 2010. Vuonna 2011 joulukuussa ovat valmistuneet ensimmäiset kehitysvamma-alan näyttötutkinnon suorittajat. Oppilaitoksia, joilla on tällä hetkellä voimassa oleva näyttötutkinnon järjestämissopimus kehitysvamma-alan tutkintoon, on 23, ja erikoisammattitutkintoon 8. (Lisätietoja näyttötutkinnoista saa www.oph.fi).

Kehitysvammaisten Tukiliitto on ollut mukana tekemässä opetushallituksen perustamassa työryhmässä kehitysvamma-alan tutkinnonperusteita alusta saakka. Lisäksi Kehitysvammaisten Tukiliitolla on ollut työnantajaedustus perustetussa Kehitysvamma-alan tutkintotoimikunnassa. Näin olemme pystyneet seuraamaan aitiopaikalta tilanteen kehittymistä. Tutkintotoimikunta on ollut oppilaitosten järjestämissopimushakemusta koskevissa periaatteissaan hyvin tarkka. Oppilaitosten näkemyksen, kokemuksen ja osaamisen näyttötutkinnoissa on vastattava tämän päivän yksilöllistä päämiehisyyttä ja ekokulttuurista lähestymistapaa. Tutkintotoimikunta ei roolistaan käsin voi kuitenkaan ohjeistaa tai valvoa oppilaitosten näyttöihin valmistavaa koulutusta.

Tällä hetkellä on nähtävissä, että osaavasta kehitysvamma-alan opettajistosta on pulaa. Innostava ja motivoiva opiskeluympäristö alalle vaatii osaavaa opettajistoa ja aktiivista yhteistyötä työpaikkojen kanssa. Oppilaitoksia kuultaessa on havaittavissa edelleen, että hakeutuminen kehitysvamma-alalle on vähäistä.

Kehitysvammaisten Tukiliitto ja Kehitysvammaisten Palvelusäätiö ovat tarttuneet innostavan ja motivoivan alan löytämisen haasteeseen ja koonneet kokeilevan yhteistyöryhmän (2011-12). Ryhmässä on aluksi kuultu pirkanmaalaisia sosiaali- ja terveydenhuoltoalan oppilaitoksia ja heidän näkemyksiään osaamisen tarpeista kehitysvamma-alalla. Tästä toivomme syntyvän jatkossa tietoa ja tapoja, joilla voimme tukea oppilaitoksia ja työyhteisöjä innostamaan oppilaita kehitysvamma-alan koulutuksiin ja työtehtäviin. Tiedämme myös, että osa yhdistyksistämme tekee oman alueensa oppilaitosten kanssa tätä samaa työtä jo nyt hyvin ansioituneesti.

Kehitysvamma-alalle on saatu uusia koulutettuja ihmisiä vuoden 2009 jälkeen, mutta tarve uusille ihmisille on edelleen olemassa. Kehitysvammaisten Tukiliitto jatkaa aktiivista yhteistyötä ja osallistumista Opetushallituksen Kehitysvamma-alan tutkintotoimikunnassa, vaikuttaen

näin näyttötutkinnon perusteiden toteutumiseen. Lisäksi Kehitysvammaisten Tukiliitto jatkaa ja kehittää yhteistyötä alan oppilaitosten ja työyhteisöjen kanssa innostaakseen uusia ihmisiä hakeutumaan kehitysvamma-alan koulutuksiin ja työtehtäviin. Tukiliitto tukee myös kehitystä, jossa monen alan osaajat voivat ja saavat työskennellä kehitysvammaisten kanssa. Tämä tarkoittaa tiedon ja innostuksen jalkauttamista myös muille aloille kuin sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille. Jokainen meistä tarvitsee eri alan ammattilaisia avukseen arjessa, ja erilaisuuden kohtaaminen voi olla arkipäivää ammattilaiselle kuin ammattilaiselle.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle

Liittokokous hyväksyy liittohallituksen antaman vastauksen.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

16

SELVITYS VUODEN 2011 ALOITTEISTA

Esittely Liittokokoukselle annetaan selvitys toimenpiteistä, joihin vuoden 2011 liittokokoukselle tehdyt aloitteet ovat johtaneet.

Esityslistan liitteenä on taulukko aloitteista ja toimenpiteistä vv. 2007-2011.

Esitys Liittohallitus ehdottaa, että liittokokous merkitsee tiedoksi annetun selvityksen.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

17

SÄÄNTÖMUUTOS

Esittely Liittohallitus on valmistellut kokoukselle sääntömuutosesityksen liittyen aloitteiden tekemiseen ja käsittelyyn sekä liittokokouskutsun lähettämiseen.

Liittohallitus ehdottaa, että aloitteet voisi jatkossa osoittaa joko liittohallituksen tai liittokokouksen käsiteltäväksi.

Liittohallitukselle voisi tehdä aloitteita ympäri vuoden. Liittokokouksen käsiteltäväksi osoitetut aloitteet tulisi jättää helmikuun loppuun mennessä perusteellisemmän käsittelyn turvaamiseksi.

Liittokokouskutsu on lähetettävä nykyisten sääntöjen mukaan kullekin jäsenelle postitetulla kirjeellä. Sääntömuutoksella halutaan tehdä mahdolliseksi lähettää kutsu vaihtoehtoisesti myös sähköpostitse, jolloin kutsu tavoittaisi helpommin ja nopeammin useammat henkilöt.

Esitetyt uudistukset edellyttävät muutosta sääntöjen kohtiin 10 ja 11. Alla on muutettavaksi ehdotettavat sääntökohdat, joihin on merkitty ehdotettavat muutokset **lihavoidulla kursivilla**. Nykyiset säännöt ovat kokonaisuudessaan kokousaineistossa.

KEHITYSVAMMAISTEN TUKILIITTO RY SÄÄNNÖT

...

10 Liittokokous

...

Aloiteoikeus

Jäsenyhdistyksellä, kunniaapuheenjohtajalla ja kunniajäsenellä on oikeus tehdä aloite liittokokoukselle. Aloite on jätettävä kirjallisesti liittohallitukselle liittokokousvuoden **helmikuun** loppuun mennessä.

Kokouskutsu

Kokouskutsu on lähetettävä kullekin Tukiliiton jäsenelle **kirjeitse tai sähköpostitse** vähintään kolmekymmentä (30) vuorokautta ennen kokousta.

...

11 Liittohallitus

...

Liittohallituksen tehtävät

Liittohallituksen tehtävänä on:

...

- **käsitellä liittohallituksen käsiteltäväksi osoitetut aloitteet.**

Esitys Liittohallitus ehdottaa, että liittokokous hyväksyy sääntömuutoksen.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

18 LIITTOHALLITUKSEN JÄSENTEN JA HENKILÖKOHTAISTEN VARAJÄSENTEN VALITSEMINEN EROVUOROISTEN TILALLE

Esittely

Tukiliiton sääntöjen mukaan liittohallituksen jäsenten ja heidän henkilökohtaisten varajäsentensä toimikausi on kaksi kalenterivuotta siten, että vuosittain on erovuorossa puheenjohtajaan lukuun ottamatta aina puolet jäsenistä henkilökohtaisine varajäsenineen.

Henkilö voi toimia samassa tehtävässä liittohallituksen jäsenenä tai varajäsenenä yhtäjaksoisesti kolme kaksivuotiskautta.

Liittohallituksen jäsenistä ovat erovuorossa:

Varsinainen jäsen Ahola Hilpi	Varajäsen Haapakoski Raimo	Tukipiiri Lappi
Haverinen Olli-Pekka	Kekkilä Kaija	Keski-Suomi
Lappalainen-Ruppa Sirku	Korhonen Kaarina	Pohjois-Savo

Mahonen Sirpa	Silvennoinen Ritva	Pohjois –Karjala
Mäenpää Erkki	Miettinen Sinikka	Pohojalaaset -99
Kivimäki Tommi	Topi Ulla	Me Itse ry
Tuominen Maritta	Käpynen Johanna	Satakunta
	Hannu Kaipainen	Kymi

Sääntöjen mukaan rotaation perusteella ei voida valita uudelleen Olli-Pekka Haverista, Sirkku Lappalainen-Ruppaa, Sirpa Mahosta eikä Kaarina Korhosta samaan tehtävään.

Esitys Liittokokouksessa valitaan liittohallituksen jäsenet erovuoroisten tilalle toimikaudeksi 2013 –2014:

Varsinainen jäsen	Varajäsen	Tukipiiri
-------------------	-----------	-----------

Päätös Liittohallitukseen valittiin erovuoroisten tilalle seuraavat henkilöt toimikaudeksi 2013-2014:

varsinainen jäsen	varajäsen	tukipiiri
Ahola Hilpi	Haapakoski Raimo	Lappi
Takala Tuomo	Nieminen Harri	Keski-Suomi
Korhonen Kaarina	Lappalainen-Ruppa Sirkku	Pohjois-Savo
Röning Lyyli	Mahonen Sirpa	Pohjois-Karjala
Mäenpää Erkki	Vihanta Tarja	Pohojalaaset -99
Kivimäki Tommi	Topi Ulla	Me Itse ry
Tuominen Maritta	Käpynen Johanna	Satakunta
Kaipainen Hannu	Hämäläinen Tiina	Kymi

19

TILINTARKASTAJIEN JA VARATILINTARKASTAJIEN VALITSEMINEN VUODELLE 2013

Esittely Tukiliiton tilintarkastajina vuonna 2012 toimivat Idman Vilén Grant Thornton Oy tilintarkastusyhteisö ja Tapio Lehtinen (HTM) ja hänen henkilökohtaisena varatilintarkastajanaan Ilse Alander (KHT).

Esitys Liittohallitus ehdottaa, että liittokokous valitsee kaksi (2) tilintarkastajaa ja heille kaksi (2) henkilökohtaista varatilintarkastajaa vuodeksi 2013 ottaen huomioon sääntöjen edellyttämän pätevyiden.

Päätös Tilintarkastajiksi vuodeksi 2013 valittiin Idman Vilén Grant Thornton Oy ja Tapio Lehtinen sekä hänen henkilökohtaiseksi varatilintarkastajakseen Ilse Alander.

20

KATSAUS KVPS KONSERNIN MENNEESEEN VUOTEEN JA AJANKOHTAISET ASIAT

Esittely Esitellään Kehitysvammaisten Tukiliiton perustaman ja 20 vuotta täyttävän Kehitysvammaisten Palvelusäätiön ja KVPS Tukena Oy:n toimintaa, tuloksia ja tilannetta.

Esitys Liittokokous merkitsee tiedoksi esitetyn katsauksen.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

Puheenjohtajaksi vaihtui Jyrki Pinomaa.

21

KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Tukiliiton puheenjohtaja Jyrki Pinomaa päätti kokouksen kello 14.52.